

Het in kaart brengen van onzekerheid over beschikbare premieregeling

September 2015

Inzicht in onzekerheid over de hoogte van de pensioenuitkering in een DC-regeling

INLEIDING

In een eerder artikel in juli zijn wij in hoofdlijnen ingegaan op de aandachtspunten bij het afsluiten van een beschikbare premieregeling, ook wel DC-regeling genoemd. Omdat bij een beschikbare premieregeling de uiteindelijke waarde van de beleggingen het uitgangspunt vormt voor het pensioen, is het essentieel om het beleggingsbeleid (lees: aangeboden life cycles) objectief te vergelijken (alle bedragen in €).

Uit het recent gepubliceerde rapport van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) blijkt dat 70% van de ondervraagde werkenden behoefte heeft aan keuzevrijheid in de pensioenregeling. Het meest genoemd hierbij is o.a. inspraak willen hebben in het beleggingsbeleid. Omdat bij een beschikbare premieregeling de beleggingen een héle belangrijke rol spelen in de uiteindelijke hoogte van het te behalen pensioen, is het des te meer noodzakelijk om de deelnemer inzicht te verschaffen in de effecten van een verschillend beleggingsbeleid.

Gedurende de fase tot pensionering wordt een premie ingelegd ten behoeve van een op te bouwen kapitaal. Met dit kapitaal wordt vervolgens een pensioen aangekocht. De pensioenuitkeringen dienen in de huidige wetgeving levenslang te zijn, waarbij het gehele kapitaal wordt aangewend.

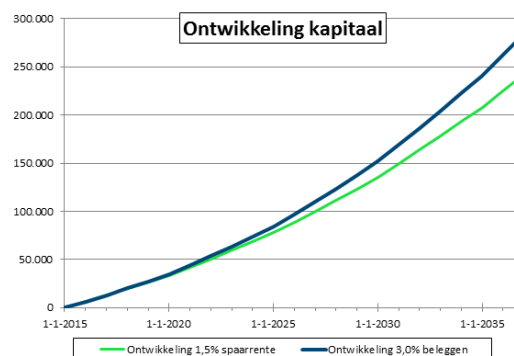
In dit artikel wordt ingegaan op de volgende vragen:

- Wat is het effect van het toepassen van onzekerheid in de pensioenuitkomsten. Een benadering waarbij rekening wordt gehouden met kansberekening (stochastische benadering) geeft meer inzicht in de risico's van een life cycle.
- Hoe maak je een vergelijking tussen bijvoorbeeld een neutrale life cycle van de ene aanbieder en een neutrale life cycle van een andere aanbieder. Immers wat de ene

aanbieder neutraal noemt, hoeft bij een andere aanbieder niet neutraal te zijn.

TOEPASSING ONZEKERHEID IN PENSIOENUITKOMSTEN

In onderstaande grafiek (grafiek 1) staat enerzijds het resultaat waarbij de jaarlijkse premie wordt weggezet op een spaarrekening (bij een rente van 1,5% per jaar) en anderzijds waarbij de jaarlijkse premie wordt belegd in een life cycle (bij een verwacht rendement van jaarlijks 3%)

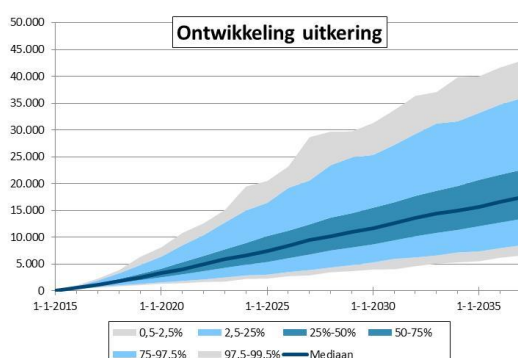

De logische conclusie hiervan is dat een rendement van 3% meer oplevert dan een spaarrente van 1,5%. Uit grafiek 1 blijkt dat sparen een eindkapitaal oplevert van circa 240K, terwijl beleggen een verwacht kapitaal oplevert van circa 280K. Dit is een stijging van circa 17%. Wat pensioenuitkomsten betreft, betekent dit ook een verschil van 17% (16,1K ten opzichte van 13,8K).

Iedereen weet dat beleggen bepaalde risico's met zich meebrengt. Een spaarrekening van 1,5% heeft een ander risicoprofiel dan een beleggingsrekening met een jaarlijks gemiddeld rendement van 3%. Daarom zegt een gemiddeld jaarlijks rendement van 3% over de gehele looptijd niet zoveel over de hoogte van het eindkapitaal en daarmee over de hoogte van de pensioenuitkering. De deelnemer dient inzicht te worden verschaft in de onzekerheid van het rendement, prijs van pensioen in een

bepaald economisch scenario en daarmee de onzekerheid over de hoogte van het eindkapitaal en de pensioenuitkering. Dit wordt bereikt door rekening te houden met kansberekening, ook wel stochastiek genoemd. Onderstaande grafiek laat, uitgaande van een objectieve set van 1000 scenario's, zien wat de spreiding is op de verwachte hoogte van de pensioenuitkering:

De grafiek (grafiek 2) geeft de deelnemer inzicht in de onzekerheid over de hoogte van zijn pensioenuitkering. Deze informatie geeft de deelnemer meer inzicht in welke pensioenuitkering hij mag verwachten.

In bovenstaand voorbeeld is de verwachte uitkering (mediaan) 17,4K. In een slecht scenario (5% slechtste gevallen van de 1000) is de uitkering lager dan 9,3K. In een gunstig scenario (5% gunstigste gevallen van de 1000) bedraagt de uitkering 32,2K bruto per jaar (bedragen exclusief AOW). De laatste grafiek geeft de deelnemer inzicht in de onzekerheid over de hoogte van zijn pensioenuitkering. Deze informatie verschaft de deelnemer een beter inzicht in welke pensioenuitkering hij mag verwachten bij verschillende goed- en slechtweersscenario's, ook wat de renteafhankelijke annuïteit per scenario betreft. Op deze manier krijgen deelnemers inzicht in de onzekerheden en gevolgen hiervan op het eindpensioen.

VERGELIJKING VAN LIFE CYCLES

De vraag is hoe een 'objectieve' keuze kan worden gemaakt uit een divers aanbod van life cycles van verschillende aanbieders. In een eerder artikel zijn wij ingegaan op de te doorlopen stappen. In dit artikel richten wij ons op stap 3: Hoe wordt rekening gehouden met beleggingsrisico en de gevolgen in de mogelijke pensioenuitkomsten? Dit kan door in plaats van één scenario te bekijken, uit te gaan van 1000 economische scenario's. Dit in tegenstelling tot wat in de praktijk bij één vergelijking van DC-regelingen (nog) steeds niet altijd wordt gedaan. Wij pleiten dan ook voor een vergelijking op basis van eenzelfde scenarioset zoals die van DNB, waardoor

de objectiviteit van de analyse (nog) verder verbeterd en kwalitatieve aspecten tevens worden meegenomen. Daarnaast bestaat elke life cycle uit een mix van activaklassen, variërend van jaar tot jaar. Elke activaklasse heeft zijn eigen kenmerken. Per aanbieder kunnen verschillende life cycles verschillende activaklassen bevatten. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van een objectieve ratingmethode, waarbij activaklassen worden gecategoriseerd om verschillende aanbieders beter met elkaar te kunnen vergelijken.

SAMENGEVAT

Uit het eerder genoemde rapport van het SCP blijkt dat werkenden zekerheid over hun toekomstige pensioen willen hebben. Wij kunnen deze zekerheid niet bieden, echter wij kunnen de deelnemers wel meer inzicht geven in de onzekerheid over hun verwachte pensioenuitkomst bij beschikbare premieregelingen. Dit inzicht zal op een heldere en transparante wijze dienen te worden gecommuniceerd, rekening houdend met de vereisten uit de nieuwe wet met betrekking tot pensioencommunicatie. Door slechts uit te gaan van een gemiddeld rendement behaald over het verleden, wordt een beperkt en onvolledig inzicht geboden. Daarnaast dienen een transparant en duidelijk inzicht in en een vergelijking van de aangeboden life cycles met betrekking tot kosten, rendement en risico's te worden gegeven. Milliman Pensioenen kan u als werkgever en uw werknemers dat inzicht geven. Op deze wijze kan een zo objectief mogelijke keuze van de aanbieder worden gemaakt.

MILLIMAN IN EUROPA

Milliman heeft een sterke vertegenwoordiging in Europa met momenteel meer dan 250 consultants die onze klanten bedienen vanuit kantoren in Amsterdam, Boekarest, Brussel, Dublin, Düsseldorf, London, Madrid, Milaan, München, Parijs, Stockholm, Warschau en Zürich.

milliman.com

Indien u vragen of opmerkingen heeft naar aanleiding van dit artikel, neem dan contact op met een van onderstaande consultants of uw Milliman-contactpersoon.

René van der Meer
rene.vandermeer@milliman.com
 Tel: +31 (0)20 7601 888